

nyéről (?) megtenni a jelentést az országgyűlés mindkét házának s annak benyújtásával megbizna a miniszteriumot. Az osztrák kvótabizottság is ezt határozta s ugyan ilyen eredményről számol be azon különlegességgel, hogy jelentésében talán bőven megemlékezik a magyarok makacs ellentállásáról s vakságáról, mely nem képes belátni az osztrák követelések méltányosságát s az alapszámítások helyességét, a bruttó adószámitást stb.

Ez kétségkívül alkalmat ad a Luegeréknek egy nagyszabású s a magyarok ellen mérges kifakadásokkal telt beszéd elmondására, hanem azért az a mód, melyet a törvény a kvóta megállapításának alapjául meghatároz, még is csak ki van merítve és több mint egy évtizeddel ezelőtt nehézkesnek, jelenben pedig hasznavehetetlennek bizonyult különösen akkor, ha a lelkiismeretlenség furakodik közbe.

Különben amit nem sikerült a bizottságok személyes tárgyalásai s nunczumai által létrehozni, azt maguk a két fél miniszterei igyekeznek *egyidőre* létrehozni.

És mi lesz az 1898. I. t.-cz.-el?

Budapest, nov. 29. (Saját tud. táv.)

Thun gróf osztrák miniszterelnök és *Kaizl* dr. osztrák pénzügyminiszter holnap Budapestre érkeznek, hogy a magyar miniszterekkel *több havi technikai provizórium* létrehozásán tanácskozzanak.

Budapest, nov. 29. (Saj. tud. táv.)

Thun gróf osztrák miniszterelnök már ma Budapestre érkezett.

Uj főispán. A hivatalos lap mai száma közli *Török Zoltán* Nógrád vármegye főispánjává történt kinevezését

Kitüntetett képviselő. *Simó* Lajos nagy-iloncai országgyűlési képviselőnek a felség az egyház is közügyek terén szerzett érdemeinek elismerésül a harmadosztályú vas-korona rendet adományozta.

ORSZÁGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, november 29.

Szilágyi Dezső elnökölt.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után elnök több kérvényt mutatott be, a melyek kiadatnak a kérvényi bizottságnak.

A császári jubileum.

Elnök: T. Ház! Bemutatom a belügyminiszter átiratát, melyben arról értesít, hogy 5 cs. és kir. apostoli felsége trónraléptének 50-ik évfordulóján, vagyis f. évi decz. 2-án a budavári főtemplomban ünnepélyes istentisztelet fog tartatni.

Tudomásul szolgál.

— Ezzel kapcsolatban azt az előterjesztést teszem, hogy az ünnepélyes hálaadó isteni tiszteletre tekintettel, ülést ne tartson, továbbá, hogy jegyzőkönyvbe vételessék, hogy a Ház mélyen áthatva a koronás királyunk iránti hódolat és ragaszkodás érzelmeitől, fejezze ki jegyzőkönyvileg bensőleg átérzett örömet és hódolatteljes szerencsekívánatait a felett, hogy a nemzet felett örökös gondviselési kegyelme Ő Felsége boldogító uralkodását oly hosszú időre kiterjesztette. (Élénk helyeslés).

Kossuth Ferenc: T. Ház! Legyen szabad az elnök indítványához hozzászólanom. Az a párt, a melyhez tartozom, csak éppen olyan alkotmányos párt, mint bármelyik párt ebben a Házban és így szintén hozzájárul mindahhoz, ami a magyar király ünneplését czélozza. (Igaz, ugy van!) De hozzá nem járhat ahhoz, hogy tulhajtott hittel, vagy bármily más módon becsempésztesse az országgyűlés ténykedésének körébe, annak elismerése, hogy Magyarországon az osztrák császár törvényesen uralkodott mielőtt magyar királylyá megkoronázott volna.

Madarász József: Addig nem király!

Kossuth Ferenc: Mindnyájan tudják azt, hogy Ő Felségének 25 éves jubileuma 1892-ben tartatott, mint magyar királyi jubileum, azt is tudjuk, hogy az osztrák Reichsrathnak nem jutott eszébe a magyar király ünnepléséhez hozzájárulni.

Én nem tartom tapintatos dolognak, hogy a kormány és a t. többség arra kényszerítse a nemzetnek egy részét, megemlékezni arról, hogy 50 évvel ezelőtt tüzzel-vassal pusztították hazánknak földjét.

Igy tehát én hazafiságomnak egész hevével tiltakozom az ellen, hogy folyvást oly tények hoztatnak elő, a melyek összeütközésbe hozzák a nemzet jogai iránti hűséget, a haza iránti

szeretetet, a király iránti köteles loyaltással. (Ugy van a szélsőbaloldalon).

Ezt nem találok sem tapintatos dolognak, sem olyannak, a melyet a jelen nehéz körülmények közt a kormánynak meg lehetett kísérteni, mert előre láthatták, hogy mikor olyan tények történnek, mint pl. a Hentzi-szobornak kilátásba helyezett áthelyezése és mikor ennek folytán máris el vannak keseredve a kedélyek és már is az az érzés honol a kedélyekben, hogy Magyarországon ismét emlékeztetni akarják azokat, a kik hazájukat hiven szeretik, arra, hogy mikép pusztították a hazát. (Ugy van a szélsőbalon). Én t. Ház, ellene szegülök annak, hogy az előttünk fekvő indítvány a ház által megszavaztassék és pártom nevében kifejezem azt a kívánságomat, hogy a Ház a napirendre térjen át.

Házasabály vita.

Elnök: Szalay Károly ur a házasabályokhoz kíván szólni.

Szalay Károly: T. Ház! A házasabályok 148 és 168 §-a intézkedik az indítványokról. Azt hiszem, a t. Házban senki sincs, aki a mélyen t. elnök ur előterjesztését indítványnak ne tekintené, mert minden dolog annak lényege és nem formája szerint ítélendő meg. Kétségtelen tehát, miután a házasabályok kivétel nem tesznek, hogy az indítványt írásban kell beadni és napirendre kell kitűzni. (Helyeslés a szélsőbalon.) Tisztelettel kérem tehát a Házat, méltóztassék e szerint intézkedni, de fentartom magamnak azt a jogot, hogy annak idején a dolog érdemében hozzászóljak. (Helyeslés).

Bánffy Dezső báró: T. Ház! Az a nézetem és a gyakorlat is az, hogy elnöki bejelentések, elnöki előterjesztések külön napirendre sohase tűzettek. (Ugy van jobbfelől.) Röviden ezt jegyzem meg; így van ez egy hosszú gyakorlat folytán.

A dolog érdemére nézve, t. Ház, volt alkalmam a közoktatásügyi miniszter urnak a múlt hét egy ülésében a napirend előtti felszólalások rendjén nyilatkozni, tehát erre újabban kitérni nem akarok.

Elfoglalt álláspontunkat fentartjuk, ma is azon nézetben vagyunk, hogy közjogunkon sérelem nem történik (Zajos ellenmondások a bal- és szélsőbalon.) akkor, midőn egy ilyen javaslatot elfogadva, az elnök urnak, örömeiket és hálánkat fejezzük ki a felett, (Nagy zaj) hogy a gondviselés felséges urunknak ezt a hosszú életet az ország javára való uralkodásra ajándékozta. (Élénk helyeslés jobbfelől.) Ily körülmények között én egész határozottan járulok az elnök ur javaslatához és kérem méltóztassék aztán elfogadni. (Élénk helyeslés jobb felől. Nagy zaj a szélsőbalon.)

S amire előbb rá nem jöttem, az most teljes világosságban áll előttem.

A kutyák tehát két csoportba oszthatók és pedig *1-szor* valóságos kutyákra, *2-szor* mű kutyákra.

A valóságos kutyákat a mű kutyáktól pillanatra megkülönböztetheti mindenki, a ki a következőket figyelmen kívül nem hagyja:

1. A valóságos kutya megjelenése szerény és biztos, kivéve ha veszélytől kell tartania. Ruházata egyszerű testhez álló szabású és előkelő. Kifogásolható annyiban, a mennyiben ünnepélyes alkalmakkor is köznapi ruhában jelenik meg.

A műkutya ellenben finoman öltözködik, ruháit elegáns szabóknál és részletfizetésre rendel meg s ünnepélyes alkalmakkor fekete-ban vagy frakkban esetleg egyenruhában prádézlik.

2. A valódi kutya vagyontalan, szerényen táplálkozik, itala kizárólag a víz s ha a rávetett adó ki nem fizettetik, felvilágosult szádadunk szegyenére büntetlenül és kegyetlen torturák között kivégeztetik s lehusztatván bőre, azzal fizeti ki tartozását a magas kincstárnak.

A műkutya is gyakran szegény fráter, ámde fényes estélyeket csap, válogatott inyenczésekben dúslakodik, törleitet vagy franczia pezsgőt iszik, finom szivarokat szív s ha adóját ki nem fizeti, legrosszabb esetben kifizetetlen butoraira rendeltetik el foglalás.

3. Ki ne olvasott volna úgy az ábcézés

könyvekben, mint az ifjúsági iratokban és kalandos utazásokban a valódi kutya hűségéről és háladatosságáról. Mert a hűségnek volt képe s már az ókori görögök kétfelől vágott tetemei között vonultak el, így erősítvén meg fogadásukat, hogy a békét hiven megtartják s mint hála jelképéről fejedelmek levonatván a bőrét, arra irták a jószolgálatok fejében hálálul adott donációt.

Mindez a műkutyaival meg nem történik. Hűséget mutat mindig, de intrikál és elégedetlen s ki tehet róla, ha a hatalmas súlyedő-hajóját patkány módra rögtön elhagyja.

4. A valódi kutya engedelmes.

No a műkutya is felettebb az, csak hogy mig amaz éhesen is szót fogad, emez csak akkor, ha jóllakik.

5. Mindig köny rezdül meg pilláimon, mikor olvasom azon kutya bús történetét, mely urát annak elveszett pénzszegényével szájában kísérte s daczára annak, hogy ütötte verte a gaz a szegény párát, mégis követte, a mikor is az állhatatosságán feldühödve lelötte a pincsi és a felfordult döngöcske szájából kifordult az arany tekeres. És oh mindegyik mily éber őrzője gazdája vagyonának? A ki nem hiszi, annak először még eddig kutyája nincs, vagy még nem volt, vagy nem olvasta a miniszterileg engedélyezett népiskolai olvasókönyveket.

A fentebbi dolgot egy műkutya dehogyan tenné. Ellenkezőleg együtt lop a tolvajokkal s

vagy paralízis progressívával vágja ki magát ha rajta csipik, vagy megugrik Amerikába mig meg nem csipik.

6. A valódi kutya hizeleg és farkát csóválja.

Ezt cselekszi a mű kutya is, de csak fel-fel, le fele ellenben zsarnok és dölyfös.

* * *

Áh áh! éppen találkozom az én melákommal. Ő nagyon komoly és zordon, a mi a párba codex szabályaival ellenkezik, mert hisz ő volt a győző. Én azonban — minthogy szájkosárral volt ellátva — előkelő eleganciával eléje lépve elmondom előtte fenti disztinkcióimat a valódi és műkutyról.

— Meg van-e ön elégedve igen tisztelt ur ez elégtétellel?

— Meg — meg — vakkantja meghatottan. Mindazonáltal bizonyos okból nem foghatok kezét.

— No jó — vetem oda alig elpalástolható malicziával — mért mondja mégis a feldühödt ember embertársának végső sértés gyanánt bizonyos bővítéssel:

— Te kutya!

— Nem tudom.

— No hát meg mondom én. Azért mert a kutyának is legelkeseredettebb ellensége a kutya.

A melák helyeslőleg mormogott.

Az indítvány elfogadva.

Elnök: A Ház érzelmeinek kifejezésére szolgáló indítványok mindenkor elnöki bejelentés alakjában terjeszthetnek elő s nem szokásos azok kinyomatása.

Kíván még valaki szólani.

Olay Lajos csatlakozik Kossuth indítványához és tiltakozik a jogtalan és törvénytelen ünneplés ellen.

Endrey Gyula tiltakozik decz. 2. megünneplése ellen. Ez a nap fekete sötét gyásznapja a magyar nemzetnek. Ezen a napon a bécsi kamarilla feldarabolta a magyar nemzet tervét. Tessék akkor hivatalosan megünnepelni október 6-át, az aradi gyásznapot. Ha elkövetkezik az a nevezetes évforduló, hogy az alkotmányos magyar király ötven éves jubileumát üli meg, akkor mi az övéknél is nagyobb lelkesedéssel fogjuk követelni az ünneplést. Csatlakozik Szalay Károly indítványához.

Sima Ferencz: Véres emlékek fűződnek december 2-hoz, az uralkodó uralkodásának kezdetéhez.

Elnök: Az uralkodót nem szabad oly kifejezésekkel illetni.

Sima: Ha Szalay indítványát nem fogadják el, Kossuth indítványát fogadják el.

Sima után az **elnök** a vitát be akarta zárni, mivel az **öreg Madarász** József elkésve jelentkezett szólásra. **Szilágyi** mindazonáltal beszélni engedte Madarászt, aki Szalay barátjának indítványához hozzájárul.

Ezzel a vita véget ért és holnap névszerinti szavazással fognak dönteni az elnök indítványa felett.

Rakovszky mentelmi joga.

Következik a mentelmi bizottság jelentése Rakovszky ügyében.

Schmidt Gyula a mentelmi bizottság jelentését terjesztette elő több mentelmi esetben és ezek között a Rakovszky István ügyében is, a mely miatt az ellenzék nagy vitára készül. Nyomban azután Hentaller Lajos beadta ezzel szemben a saját külön véleményét, a mely szerint Rakovszky mentelmi jogát megsértették, amikor őt a rendőrség le akarta tartóztatni.

Szentiványi Árpád kérésére az elnök elrendelte a jelentések felolvasását.

Azután Szentiványi Árpád azt indítványozta, hogy a Ház azonnal vegye tárgyalás alá a mentelmi bizottság jelentését.

Báró **Bánffy** miniszterelnök nem látja olyan sürgősnek az ügyet, hogy a Ház azonnal fogjon hozzá a tárgyaláshoz, azonban mégis hozzájárul ahhoz, hogy a Rakovszky mentelmi esetét szombatra tűzzék napirendre.

Schmidt Gyula előadó és **Szentiványi** személyes kérdésben szolt.

Olay Lajos a btkv 193. §-ával bizonyítja, hogy a jelentés tárgyalása sürgős.

Pichler Győző azért kívánja az esetet már ma tárgyalni, mert tudja, hogy Krecsányi rendőrkapitány hivatalos hatalom ellen való erőszak miatt feljelentette Rakovszkyt.

Kubinyi Géza elfogadja a miniszterelnök indítványát.

Gróf **Apponyi** Albert a Rakovszky esetet a mentelmi jogok flakrása, durva megsértésének tartja, hogy sürgősnek kell mondania a reparációt s ezért hozzájárul Szentiványi indítványához.

Gajary Ödön, **Buzáth** Ferenc, **Szalay** Károly, **Ságh** Gyula, **Thaly** Kálmán, **Major** Ferenc és **Asbóth** János felszólalása után szavazásra került a sor. Szentiványi indítványára névszerint való szavazást kértek.

Ennek megkezdése előtt az elnök felfüggesztette az ülést.

Az ülés végén **Mezei** Mór személyes kérdésben kért szót.

Holnap az indemniti tárgyalását folytatják.

Az elmaradt elnapolás.

A képviselőház izgalmas napjaiban megbízható forrásból azon hírt kaptuk, hogy az ülések az izgalom fokozódása miatt elnapoltak és hogy a kormány a felségtől az elnapoló végzést már meg is kapta. És az elnapolás elmaradt.

Fenti hírünk igazolásul szolgáljanak a következők: az elnapoló végzés csakugyan megszerezhető lett volna kora reggel, ha a képviselőház ülése addig elnyulik és **Fejérváry** br. akkor sem jut szóhoz, de **Kardoss** Kálmán elnök fizikailag képtelen volt az ülésen az éjszakán elnökölni, másnap pedig már a konfliktusnak teljesen vége szakadt s a honvédmíniszter bátran befejezhette be beszédét.

Ő felsége uralkodói jubileuma.

Király ő Felsége 50 éves uralkodói jubileuma alkalmából december hó 2-án, délelőtt 10 órakor, mint már irtuk, a nagyváradi I. sz. székesegyházban hálaadó istentisztelet lesz, a melyen a hatóságok, hivatalok és a katonaság is részt vesznek. A városi katonaugyosztályban pedig már megkezdtek a jubileumi emlékérmek kiosztását. A jubileumra vonatkozólag a honvéd kiegészítő parancsnokságtól a következő értesítést vettük:

Mindazon Nagyváradon tartózkodó honvéd nyugállományú, szolg. kiv. viszonybeli, valamint tartalékos havi díjasok, kik 5 cs. és apostoli királyi Felsége dicsőséges uralkodásának 50-ik évfordulóján megtartandó isteni tisztelethez meghívtak, értesítettnek, hogy az isteni tisztelet a székesegyházban és pedig *d. e. 10 órakor* fog megtartatni. Gyülekezés 9 óra 50 perczkor a székesegyház előtt. Öltözet: attíla, köpeny és csákó.

M. kir. nagyváradi 4. honvéd kiegészítő parancsnokság.

Nagyvárad város katonaugyosztálya pedig a következő hirdetményt bocsátotta ki:

Hirdetmény.

Ő császári és apostoli királyi Felsége dicsőséges uralkodásának 50-ik évfordulója alkalmából f. évi december hó 2-án d. e. 10 órakor a lat szert püspöki székesegyházban ünnepélyes istentisztelet lesz, melyen az illetékes katonai hatóság részéről úgy a cs. és kir. közshadseregbeli, mint a m. kir. honvédségi nem tényleges állományú legénység meghívatott.

Az 5 cs. és ap. királyi Felsége által ezen alkalomra alapított Jubileumi-emlékérmek a m. kir. honvédséghez tartozó nem tényleges állományú legénységnek istentisztelet után délelőtt 11 órakor a kiegészítő parancsnokságnál (Fő-utca, Markovits ház) fognak ünnepélyesen kiosztatni. A cs. és kir. közshadseregbeli nem tényleges állományú legénység, valamint közshadseregbeli és honvédségi végelbocsátóval ellátottak részére a városi katonai ügyosztálynál (Fő-utca, régi kisváros háza 5 sz. szoba) fognak f. hó 28-tól kezdve a hivatalos órák alatt kiosztatni.

Mely körülményből az emlékérmekre jogosultak azon figyelmeztetéssel értesítettnek, hogy a tartalékos honvédek igazolványi könyveiket magukkal hozni és a parancsnokságnál felmutatni kötelesek.

Nagyvárad, 1898. november 27.

Darvassy Lajos,
tanácsos.

UJDONSÁGOK.

TAJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Decz. 3. A biharmegyei és nagyváradi nőegylet választmányi ülése, d. u. 4 órakor.

Decz. 4. Diák matiné.

Deczember 17. Jogász felolvasó a Kereskedelmi Csarnok termében.

* **Schlauch** bibornok a **Kath. Ifjak Köre** nének. Nem régen alakult meg a fővárosban **Metzker** József dr. fővárosi hitoktató kezdeményezésére a »Katholikus Ifjak Köre«, mely már

most is szépen fejlődik, mert törekvését mind többen támogatják. Célja a katolikus kereskedő ifjak között az összetartást és együttműködést előmozdítani. Az alapító tagok sorába lépett dr. **Schlauch** Lőrincz bibornok püspök is. Ujabbban az alapítók sorába léptek: **Majláth** Gusztáv gróf erdélyi püspök, az **egri főkapitán**, **Graeffel** János és **Venzell** Antal esztergomi kanonok.

* **Erzsébet királyné gyűrűje.** Rudolf trónörökös egykori történelem tanára **Rónay** Jácint, a ki később **Valéria** főhercegnő nevelője is volt, egy remek brillians gyűrűt kapott emlékül a királynétól. A gyűrű **Rónay** Jácint pozsonyi prépost halála után öccse **Tachster** Dezső nagy-gannai plébános birtokába jutott, aki azt most özv. gróf **Czirák** Jánosnéhoz intézett levél kíséretében az Erzsébet királyné emlékére emelendő templom céljaira ajánlotta fel. A gyűrű gyönyörű ékkövei a templom szentségtartóját fogják díszíteni.

* **Színiszövetség Temesvár és Nagyvárad között.** Megemlékeztünk Temesvár város azon megkereséséről, a melyet az iránt intézett Nagyvárad városához, hogy a játszási engedélyt jövőben a temesvári szintársulat nyerje el Nagyváradon s ezáltal a két város színi szövetségre lépjen. Az átirat szerint a szövetség által mind a két város nyerne, mert a temesvári szintársulatnak egy jó nyári állomása lenne, s ezáltal olyan állandó szintársulatot szervezhetne az igaz, a mely Nagyvárad közönségének igényeit kielégítené. A városi tanács az átiratot véleményezés végett adta a szintügyi bizottságnak, a mely ma délután tárgyalja az ügyet. A szintügyi bizottság a következő meghívót adta ki:

A szintügyi bizottság tagjait tisztelettel felkérem, hogy folyó hó 30-án szerdán d. u. 3 órakor a városház tanácstermében tartandó bizottsági ülésen megjelenni sziveskedjenek. Kelt Nagyváradon 1898. november 29. Dr. Hoványi Géza, b. elnök. Tárgy: Temesvár, szabad kir. város tanácsának megkeresése a nagyváradi színi idénynek jövőben a temesvári szintársulat részére leendő biztosítása tárgyában.

* **Hazafias előadás az iskolákban.** **Polgár** Gyula, az ismert jellemszínész, mostanában sorba látogatja az ország iskoláit s azokban jelmez előadást tart az ifjabb nemzedék előtt a hazai történelemből. Tegnap a katonavárosi községi iskola növendékei voltak hálás hallgatósága a derék művész előadásának, melyen **Réz Mihály** felügyelő igazgató is jelen volt. Először az arc mimikáját mutatta be **Polgár**, majd a különböző nemzetek és nemzetiségek típusait, azután a nemzet nagyjait: gr. Széchenyit, Kossuthot, a tiz szobrot és az uralkodók utánzott alakjait. Minden egyes jelmez bemutatása előtt meleg hazafias magyarázatot tartott az ifjuságnak. A tanügyi körök és szülők igen hálásak lehetnek **Polgár** urnak azért, hogy ilyen hazafias mellékcélú tűzött ki magának, melyet nemzeti kulturszempontról is igen nagyra becsülünk. Bárha állandósítani és általánosítani lehetne az ilyen előadásokat a hazai történelem tanításának segédeszköze gyanánt. Mint értesülünk **Polgár** innen Kolozsvárra utazott s ott folytatja előadását.

* **A főispán hivatalvizsgálata.** Pár nap óta élénk sürgés-forgás a vármegyeházán. **Beöthy** László főispán sorba vizsgálja a megyei hivatalokat. Hétfőn és tegnap tüzetesen megvizsgálta a közigazgatási iktató-hivatalokat az aljegyzők irodáját és az alispán hivatalát. Mindenütt szorgalmas, pontos működést tapasztalt.

* **Városatyák értekezlete.** Annyi a kiviteltre váró terv Nagyvárad városánál, hogy

egyik a másiknak a megvalósítását akadályozza. Dr. *Bulyovszky* József polgármester belátta, hogy az eddigi rendszertelenséggel ugyan egy lépést sem vihettük előbbre ezeket az ügyeket, a törvényhatóság egy részét értekezletre hívta össze ez év tavaszán, hogy alapos tanulmány után sorrendet állapítsanak meg a nagyobb intézmények keresztülvitelére. A már két ízben megtartott értekezlet még semmi eredményes határozatot nem hozhatott, s ma, november hó 30-án délelőtt ismét összejönnek a meghívottak, hogy megbeszéljék, talán több szerenésével, mint eddig, a fontos kérdést.

* **Gyermekvédő kongresszus.** A jövő évben érdekes nemzetközi gyermekvédő kongresszus lesz Budapesten. Eljönnek a világ emberbarátai és tudósai, hogy tanácskozzanak, miként lehetne erős szervezetű, nemesen gondolkodó, munkás egyéneket nevelni a jövő nemzedékéből. A kongresszus élén a főváros legelőkelőbb köreiből állanak. Részvételi díj 5 frt., gyermekneveléssel foglalkozó egyéneknek és testületeknek 2 frt 50 kr. — A kongresszus 1898. szeptember havában lesz.

* **Egy derék öreg ur elhunyt.** Röviden már megemlékeztünk *Wallaschek* Venczel nyugalmazott postafőnök haláláról. A derék, köztisztviselőben állott férfi elhunyt városzerte mély részvétet keltett. *Wallaschek* Venczel halálával nagy gyász érte a nagyváradi posta és táv. tisztviselői kart. Benne a magyar posta-ügy egyik volt harcászát vesztette el. Hosszu hivataloskodása alatt előzékeny, szíves modoráért általános tisztetletet szerzett s buzgó szorgalmas munkássága felebbvalóinak elismerését biztosította számára. Halálával kevesbedett azon derék hazafiak száma, akik a nagy időkben a magyar szabadságért önfeláldozóan harcoltak. »Venczli bácsi« végig küzdötte a magyar szabadságharcot, hol nem egyszer tűntette ki magát. A szabadságharc leveretése után mint számtalan honvédet, őt is besorozták a hadseregbe, s ki kellett töltenie a nehéz kényszer-szolgálatot. Miután szolgálati ideje kitelt a posta intézetbe lépett, melynek négy évtizeden át volt fáradhatatlan tagja. Azok a tisztviselők, kik az ő főnöksége alatt is szolgáltak, bámulatos dolgokat beszélnek kitaró munkásságáról. Elhunyt kiterjedt nagy családot borított mély gyászba. Pár nappal ezelőtt még nem sejtették, hogy a derék öreg ur halála oly közel jövőben bekövetkezik; az utolsó napig meg volt jó kedélye. A posta palotára halála után kitétték a gyászlobogót. A koporsóra a posta és távirda tisztviselői kar díszes koszorút helyez és a temetésen testületileg lesz jelen. Temetése ma szerdán délután 3 órakor lesz a Kőfaragó-utcai gyászháztól. A család által kiadott gyászjelentés a következő:

Özv. *Wallaschek* Venczelné szül. Graf *Amália* neje, özv. *Windisch* Mártonné szül. *Wallaschek* Amália testvére, *Surányi* Imre neje szül. *Wallaschek* Holmberg Alojzia gyermekeikkel, özv. *Biró* Józsefné szül. *Windisch* Amália, *Windisch* Márton nejevel szül. *Burgfeld* Várföldi Teréziával, ugy számos rokonok nevében mély fájdalommal tudatjuk, a forrón szeretett jó férj, legjobb testvér, nevelő apa és nagybátyának *Wallaschek Venczel* volt 1848—49-iki honvéd tüzemester, nyug. m. kir. postafőnöknek f. hó 28-án este fél 8 órakor rövid szenvedés után életének 67-ik s boldog házasságának 38-ik évében történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei f. évi november 30-án d. u. 3 órakor fognak a róm. kath. egyház szerződésai szerint Kőfaragó-utca 827. sz. háztól a váradoszói nagytemetőben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise áldozat pedig f. évi decz. 1-én d. e. 10 órakor fog a váradoszói róm. kath. plébánia templomban az elhunyt lelkiüdvéért az egék Urának bemutatni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, kartársai, barátai tisztelettel meghívattak. Nagyvárad, 1898. nov. 29. Áldás és béke lengjen porai felett!

* **Széles-utcát rendezik.** Sokszor felhangzott a polgárság között, hogy a Rét érdekében vajmi keveset tett a város. Az óvodák építésének ügyével a polgármester felvetette azt a kérdést, hogy nem volna-e czélszerű a drága házhely mellőzésével a most rendezetlen Széles-utcán felépíteni egy óvodát, s a széles területet egészen a Körörszig parketirozni. Ez által a Rét egy hatalmas befásított területet nyerne s az óvoda telke sem kerülne pénzbe a városnak. A polgármester utasításához képest a mérnöki hivatal már elkészítette a tervet. A Rét közönsége azonban aligha örül ennek a tervnek, mert az által hosszú időre, talán örökre utját vágják annak, hogy sertésvásár a többi állatvásárok mellé helyeztessék s a harmadik vashidat Széles-utcánál kiépítsék. Azonkívül a mostani nagy vízlevezető árok beholtzása többbe kerülne, mint egy óvoda épület telke.

* **Eljegyzés.** *Lestyán* Adorján székelyhídi kir. közjegyző kedves szép leányát *Irma* kisasszonyt eljegyezte dr. *Péchy* József debreceni fogspezialista.

* **Pályázat jegyzői állásra.** Az érkeserű jegyzői állásra pályázat van kiírva. A pályázati kérvények december hó 8-ig az érmihályfalvai főszolgabíróhoz nyújtandók be.

* **Csak egy betű.** Tegnap lapunkban közöltük a városi katonai győztes felhívását az 1862. évben született állítás köteles szökevényekhez. Ebben felemlítettük *Gábor* Gábort is, holott az illető, aki megugrott a sorozás elől *Gábor* Gábor.

* **Az első magyar vers.** A gyula-fehérvári püspöki könyvtárban, melyet tudvalegőleg gróf *Battyányi* Ignác Püspök alapított *Varju* Elemér egy XIV. századból származó latin predikáció gyűjteményt talált. A gyűjtemény főnevezetessége abban áll, hogy lapszélein 15 sornyi magyar szövegű rimes sor van, mely mint nyelvelvélék második, mint vers azonban első. Nyelvezete XII. századbeli halotti beszédnél és u. n. köznögsbergi töredéknél komplikáltabb és nehezebben megérthető. Közöljük belőle a következő versszakot, mely *Krisztus* urunk kinszenvedéséről szól.

Vnun tonohu ananac arulatia
Nemzetni nepnech vadulatia.
Jeruzsalem warasanac tistes fugadatia,
Isten fianoch artatlonsaga,
Halalanoeh scidalmos quina
Bodug ascunnak scemehel iatatia.

Mai nyelven kifejezve:

Önön tanitványának árulása,
Nemzeti népnek vádolása.
Jeruzsálem városának tisztos fogadása,
Isten fiának ártatlansága,
Halálának szidalmos kínja,
Boldog asszonynak szemével látása.

* **Koritovszkyt árverelik.** Megemlékeztünk annak idején a lengyel Sólomkeőnek, gróf *Koritovszky* viselt dolgairól, aki szélhámoskodásával nagy latifundiumokat játszott kezére s a fővárosban főúri háztartást vitt. A turpisság utoljára is kisült s *Koritovszky* megugrott, de a fővárosi rendőrség kézrekerítette. Mint a hivatalos lap tegnapi árverési rovatában olvasuk, a nemes gróftól árverelik. Az árverési hirdetmény a következő:

ÁRVERÉS.

5438/898. A homonnai kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy *Kollerich* Pál és *Rosenberg* Adolf végrehajtóknak — *Mora de Korytowo* *Koritowski Constantin* végrehajtást szenvedő elleni 72,000 frt és 1200 frt tőkekövetelések és járulékaik iránti végrehajtási ügyében, a s.-a.-új helyi kir. tvszék (a homonnai kir. járásbírósa) területén levő Orosz-Ruszká község határában fekvő az orosz-ruszkai 31 sz. tjkvben A I. 1—158. sorsz. alatt foglalt s *Mora de Korytowo* *Korytowski Constantin* nevében állott, de időközben a

6618/97. tkvi sz. végzéssel *Vobach* Ágost nevére ártírt nemesi birtokra az 1881. évi LX. t. cz. 185. §-a alapján az újabb árverést 55,550 frtban megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1898. évi december hó 14. napján d. e. 9 órakor ezen kir. bíróság mint tkvi hatóság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak stb.

Következnek a feltételek.

* **Falusi szédelgő.** Egy évvel ezelőtt részletesen megemlékeztünk arról a tóttelki csaló asszonnyól, a ki itt Nagyváradon is többeket becsapott azzal, hogy nagymennyiségű aranyat talált s azt olcsón eladja. At is adott egy, két darabot az aranyokból, a melyek forgalomban levő jó aranypénzek voltak, azonban foglalóni soha nem feledkezett meg tizszer annyi összeget előlegül felvenni. Ez a csaló asszony: *Os-váthné* — mint tóttelkekről írják, — most más családi módhoz folyamodik *Aruba* bocsátja a más szántóföldjét s felveszi az előleget, amit aztán soha se látnak az illetők. Jó volna, ha a csendütség állandóan gondot viselne a csaló vémerre.

Kerékpár-verseny.

A kellemes, meleg nyárral elmúltak a kerékpárosok reményei is. Hideg metsző szél fű s hiába sűt a nap, már nem kellemes a kerékpározás. Most már csak a szép, verőfényes nyáron átélt emlékek felújítása által él a byciklista.

Bizony szép emlékek is azok!

Különléle vidékek, népek közt kalandozni, napnap után szebb, változatosabb szépségeket látni; ma a délibábos Alföldön, holnap a Tátrában lenni, — lélekemelő élvezet.

Egy-egy ilyen világlátott kerékpáros élményei aztán egész kötetekre menne, különösen, ha jól kibővítené, vadász szokás szerint.

Most, hogy nyakunkon a hideg, már csak ezekből élünk.

Egy érdekes versenyt mondunk el a szíves olvasóknak, talán felkelti érdeklődésüket, azoknak, a kik láttak vagy részt vettek már valaha ilyen versenyeken.

Augusztus 7-én történt Aradon.

Versenyre készült az aradi »Meteor« klub s mivel mi is hivatalosak voltunk, elmentünk ketten K.-val.

Délután fél 3-kor kezdődött.

A tribün tele volt Arad város szépségeivel, dacára, hogy rekkenő forráság volt. A rendezőség egy-egy tagja folyton biztatott bennünket, ócsárolván ellenfeleinket s dicsérvén — minket.

Egyszerre megszólalt a »start« harangja.

Kimentünk.

A tribünön levő hölgyek érthető hangon bírálgattak:

— Nézd, ezek váradiai! . . . Az ott temesvári! . . .

— Lásd, az ott a klub-titkár . . . ott egy kis ember!

— Hát az is versenyzik?

Ilyen féle megjegyzéseket hallottunk.

A versenypálya az »arad—kurticsi« országuton volt. Vastagon fektűt rajta a por. Veszélyes volt rajta menni.

Lehajoltam s felmarkoltam egy csomót — égetett mint a tűz.

— Testvér, kicsattan a pneumatik, — mondám.

— Az enyém nem! — mondá K.

De azért leöntöttük a gummit jeges vízzel!

Startoltunk!

Kezdődtek az előfutamok.

Hatossával futtatunk. Sokszor meg-meg siklott gépünk a homokban.

K. nagy előnyvel első volt! én biztos második. — harmadik egy Temesvári.

Kezdték a váradiak után érdeklődni!

Döntő futamra startoltunk, 4000 méter volt.

Összeváltunk a szemünkkel K-val.

— Szökjünk meg!

Indítás után »Hajrá!«

Kiugrottunk, de a hátam megett hűségesen »ragasztott« egy temesvári.

Nem tudtuk lerázni.

Az utolsó ezer méterben hagytam őket küzdeni egymással. K.-nak az utolsó 20 méterben esattant ki a pneumatikja. A temesvári lett első!

Mikor leszálltunk, K.-val kölcsönösen szidtuk egymást össze.

Daczára szellős öltönyeinknek, alig bírtuk kiállani a forróságot. A levegő fojtott, olyan volt mint a gőz.

Főversenyre startoltunk.

K. elmaradt pneumatikját földni. Ketten voltunk a temesvárival. 10,000 métert kellett befutni.

»A repülő start zászlós bajnoka« jelt adott.

Mintha puskából lőttek volna ki, úgy vágattam el az orruk elől. 9900 méterben első voltam

A közönség lelkesülten kiáltott:

— Éljen Nagyvárad! Éljen a fekete szallagos!»

Utánam száz méterre jött a temesvári, nincs rá eset, hogy beérjen!

Volt!

A nehéz, vastag porban megsiklott gépem s én kiugrottam az utról s a szélén piramisba rakott kőrakásra felfutva, végig szaladtam tetején s úgy estem le,

Szörnyű rázkódást éreztem s lefordultam a gépről.

Az utánam jövő temesvári, nem bírt kikerülni. Ő is elesett.

Néhány másodperc múlva talpon voltam. De négyyszer, ötször próbáltam felülni míg végre sikerült.

Mellemmel a gépre esve oly ütődést szenvedtem, hogy az első kerék villája behajlott, a lábfgó (klipsz) eltört, a kormány felre fordult s a fél cipő leszakadt lábamról.

Mire felültem az elmaradtak utól értek. Teljes »sportban« (sebeséggel) vágattak el mellettünk.

Nem tudtuk többé utól érni őket.

Az tett az első, ki nem is álmodta.

— Az orvos mindjárt megvizsgált.

— »Nem szabad gépre ülni!«

Bementünk egy kis sátorba, ledültem A többi versenyző résztvevően vett körül. Majd mentek »vigasz« versenyre.

Magamra maradtam.

K. elment a versenyre, gépét már megjavítá.

— Hát én itt maradok?!

Kilopóztam. Nem vették észre.

Starthoítam.

Mikor a közönség elé érve második lettem, kemény küzdelem után (K. első lett), akkor futott oda az orvos.

— Hogy mert indulni?

— Nem tudtam megállani!

Este a banketten vettem észre, hogy fáj a mellem az eséstől.

Négy napig fáj s aztán felbiczikliztem Pestre s a kárpátek közzé.

Ilyenek elbeszélésével töltjük most a hosszú estéket, míg kint nedves köd ereszkedik némán a városra.

Tibor.

EGYESÜLETEK.

Az orvos-egylet szakülése. Meghívás. A »Biharmegyei orvos-gyógyszerészi és természet-tudományi-egylet« folyó évi december hó 1-én délután 1/2 óra (Üri-utca, Akadémia) szakülést tart, melyre a t. egyleti tagokat ezennel

meghívom. Tárgy: *Konrád Béla dr. előadása: Typhus-statistika. Kelt Nagyváradon, 1898. nov. hó 29-én. Dr. Berkovits Miklós, egyleti titkár.*

A Népinevelési Egyesület választmánya f. hó 29-én d. u. választmányi gyűlést tartott.

Jelen voltak: *Sipos Orbán kir. tanfelügyelő elnöke* alatt *Réz Mihály, Dr. Tóth Mihály, János, Auspitz Adolf, Gábel Jakab, Stark Gyula.*

Elnök fájdalmas szavakban emlékeztetvén meg *Vallaschek* Venczel vál. tag közeli haláláról rövid vonásokban rajzolja a megboldogultnak a népinevelés magasztos ügye körül kifejtett buzgó és áldásteljes tevékenységét, indítványozza, hogy a megboldogult érdemei és emléke jegyzőkönyvbe iktassanak. A választmány egyhangulag fogadta el az elnök indítványát és elhatározta, hogy a temetésen küldöttségileg részt vesz.

A vál. gyűlés másik tárgya az *élesdi iskola* segélyezése volt; az élesdi községi iskolát ugyanis most szétválasztották s most természetesen a költségek is megszorodtak; ezért kérelmez most a község segélyt az államtól és a Népinevelési Egyesülettől városunknak, illetőleg vármegyének ezen első rangu kulturális intézményétől, a választmány elhatározta, hogy bár anyagi erői gyengén engedik az iskola segélyezésére, addig is míg az államtól segély eszközölhető ki, havonként 18 frttal járul.

Más tárgy nem lévén, elnök a gyűlést bezárja.

TANÜGY.

A tanítók körének megnyitása.

Az ujonnan alakult Nagyvárad Tanítók Körének, amely most még csak a helybeli tanítók találkozó helye, hol vallás és mindenemű más különbség nélkül egyesülhetnek, gondolataikat kicserélhetik, szak- és napilapokat olvashatnak s társasjátékokkal is elműlathatnak, az ünnepélyes megnyitása decz. hó 3-án (szombaton) d. u. 5 órakor lesz — melyre a tagokat (b. családjukkal) ez uton szívélyesen meghívja az elnökség. A kör tagjainak a szórakozására különben a kör. eszközök állanak rendelkezésére:

I. Lapok.

a) Folitikai irányúak:

1. Budapesti Hírlap, 2. Nagyvárad, 3. Nagyvárad Napló, 4. Tiszántul, 5. Szabadság, 6. Vasárnapi Ujság.

b) Tanügyi lapok:

1. Család és iskola, 2. Délvidéki Tanügy, 3. Evangélikus Népiskola, 4. Kisdiednevelés és népoktatás, 5. Kisdiednevelés, 6. Magyar Tanítók Kaszinója, 7. Magyar Tanítóképző, 8. Máramarosi Tanügy, 9. Missió Ujság, 10. Nemzeti Iskola, 11. Népiskolai Tanügy, 12. Népinevelési Közönség, 13. Népinevelők Lapja, 14. Népoktatás, 15. Néptanítók Lapja, 16. Tanítók Lapja, 17. Tanítótestületi Értesítő, 18. Tanügyi Értesítő, 19. Zene lap.

Ezeket kívül 1 zongora, 3 sakk, 4 dominó stb áll a tagok rendelkezésére.

A megnyitó ünnepélynek, amely különben *felolvasó estély* alakjában állandóvá tétetett és, minden hónap első szombatján lesz megtartva, műsora a következő:

1. *Elnöki megnyitó.*

2. *Kéler B. »Nyitány«.* Zongorán, 4 kézre. előadják: Báski Endre és Womácska József egy. tagok.

3. *Magánjelenet.* Előadja Bodnár János.

4. *Kurucz dalok.* Tároगत. Előadja Womácska József, Zongorán kíséri: Báski Endre.

A megnyitás után a »Zöldfa« szállóban ismerkedési estély lesz.

Bodnár J.

MULATSÁG.

Jogász felolvasó estély. A jogakadémia ifjusága nagy buzgalommal készül egy felolvasó estély tartására, a melynek ha egyes pontjai nyilvánosságra kerülnek, nagy érdeklő-

dést fognak kelteni városzerte. Mint értesülünk, decz. 11-én lesz a kereskedelmi csarnok nagytermében megtartva, este fél 6-kor, s a minden ízében érdekesnek ígérkező estélyre a meghívók már a napokban szét fognak menni.

A posta és távirda tisztviselők farsangi mulatsága.

Aki egy igazán kedélyesen eltöltött est emlékét óhajtja magának megszerezni, bizonyára örömmel veszi tudomásul azon buzgó munkálkodást, melyet a nagyvárad posta és távirda tisztviselők már most fejtenek ki mulatságuk érdekében.

Tegnap tartotta az előkészítő bizottság *Rutter* Emil posta és távirda tanácsos elnöke, *dr. Geszti, Soós, Daday, Kulka, Egry, Csathó, Vertán, Vasadi, Vucskics és Zsdánszky* bizottsági tagok közreműködése mellett első ülését, melyen határozatba ment, hogy a farsang folyamán egy táncmulatsággal egybekötött hangversenyt rendeznek a nagyvárad posta és távirda tisztviselők és közreműködésre a zenekedvelők egyesületét felkérlik.

A nagy buzgalom, a tavalyi est sikere, a bizottság névsora, garanciát nyújt az erkölcsi sikerre annyival is inkább, mert az anyagi sikert a posta-távirda tisztviselői kar már biztosította.

A fényes eredménnyel kecsgetett mulatsághoz sok sikert kívánunk azon tisztviselőknek, akik fáradságos munkájuk közepette sem feledkeznek meg a társadalom iránti kötelességükről, miáltal életképességüknek kiváló tanujelét adják.

IRODALOM.

A Szt.-István társulat karácsonyi kiadványai.

Csak nem régiben ismertettük egyszerre 5—6 pompás kiadványát. Ime most még új könyvet kaptunk, melyek díszére válnak a karácsonyi gyermek-irodalomnak. Felhívjuk reá a szülők figyelmét, kiknek Karácsony táján nagy gondot ad, mit vegyenek »krisztkindlibe« cseperedő vagy serdülő gyermekeiknek.

Magyar szentegyházak regéi. Irta *Latkóczy Mihály.* Budapest, 1898. 8-rét, 245 lap. Huszonnégy szentegyház regéivel találkozunk e műben, jelül, mily gazdag a magyar népkedély ugy valóság, mint költői érzék dolgában. A legtöbb s mondhatjuk a legszebbek foglalkoznak Szűz Máriával. Magyarország patrónájával, melyek közül legérdekesebbek »A vándor templom«, az andoci kegykép, a magyar Loretto története és a »Tüzes Gábor golyója«, mely a budavári Nagyboldogasszony kegyképeinek csodás felszínre kerülését mondja el. A ki a magyar szent legendák terén nem eléggé jártas, innen ismerheti meg a kisczelli kegyhely történetét (»Nagy Lajos álma«), *Kapisztrán* híres soproni prédikációjának körülményeit és hatását (»Kapisztrán szószéke«), de sok egyebet is a minek tudását egy-egy alkalomszerűség, egyházi ünnep, vagy évforduló lépten-nyomon időszzerűvé teszi. Igen szépek és tanulságosak »*Erdeley patrónája*«, »A két közsék«, »Radzivil kölépcsői«, vagy »A szegény kalapos golyója« és a népiesség hangját jól eltaláló »Semmi sem lehetetlen« című, melyek itt a kedves humort képviselik. *Latkóczy* előadása világos, tiszta; a hang mindenütt a fenkölt tárgyhoz mért, emelkedett s a nyelv is magyaros zamatu. Egyszóval *Latkóczy* művével a leghasznosabb ifusági elbeszélők sorába emelkedett fel s valóban az ifjuság javára munkál közre, aki az ifju szívek vallásos, hazafias és költői érzelmeinek nevelésére minél jobban terjeszti »A magyar szentegyházak regéi«-t. A kedves könyvet a *Szent-István-Társulat* díszesen állította ki s ezáltal is elősegítette a derék munka terjedését. A könyv ára izléses kötésben 1 frt 20 kr.

Kicsinyek áhitata. Vallásos vezérkönyv kisdiedvőintézetek, elemi iskolák, óvónőképzők, nevelők és családok számára. Összeállította *Számord Ignác*, az esztergomi óvónőképző igazgatója. Buda-

pest, 1898. 8-rét 256 lap. Az 1891. évi XV. t. c. életbe lépése óta a kisdédovás irodalma sok hasznos könyvvel gyarapodott, csak egy, vallásos verseket elbeszéléseket, kisdédoknak való bibliai történeteket tartalmazó vezérkönyv nélkül kellett mind- eddig szűkölködnünk. Az eddig megjelent segéd- könyvek legtöbbje igen röviden szól Istenről: Jézus- ról, a kisdédok isteni barátjáról még csak meg sem emlékszik. Pedig *Jézus, a nevelő eszmény képe*, veté meg alapját a kisdédnevelésnek, midőn a sze- retet hangján így szólt: »Hagyjátok a kisdédokat hozsám jönni« (Márk 10. 14.) E hiány pótlására állította össze *Számord* Ignác e segédkönyvet, melyben dus anyagot találunk az óvónők, nevelők és szülők a kisdéd vallásos érzelmének felszerelése- re, táplálására; de sikerrel használhatják az elemi iskolák I. osztályának tanítói is. A Kicsinyek áhi- tata a vallásos gyermek irodalmából a legszebb verseket és elbeszéléseket tartalmazza, melyek iro- dalmilag s paedagogiailag kellő színvonalon álla- nak s melyek formái kerekdedek; egyszerűség, ma- gyarság által is kiválnak. *Karácsonyra* a gyer- mekek e kedves ünnepére, kiválóan bő anyag talál- haló benne. Különösen ajánljuk azon t. tanítóknak, tanítónőknek, óvónőknek, kik a közelgő karácsonyra ünnepséget, pásztorjátékot szándékoznak rendezni. A díszes formájú könyvecske a Szent-István-Társulat kiadása. Ára egész vászon kötésben 1 frt. Megren- delhető a *Szent-István Társulat* ügynökségében: Budapest, VIII., Szentkirályi utca 28 szám.

Karácsonyi aranykönyv.

— Jó gyermekek számára. Irta Pap bácsi. A Szent-Ist- ván-Társulat kiadása. Budapest, 1898. 4-rét, 112 lap. Ára egész vászonkötésben 2 frt. —

Aki az előttünk fekvő könyvet írta, az nem csupán valódi gyermek-barát, a gyermek-kedély tö- kéletes ismerője, de bizonyára kitűnő író is, a kin- nek művei a nevelési értéken kívül kiváló művészi tulajdonságokkal is ékeskednek. A gyermek szere- tete, mosolyuk, könyeik átérzése és kedves költé- szet sugárzik minden lapjáról s egészben véve gyermek-irodalmunk tegyükönbb műveivel sorakozik

Kiváló jó tulajdonsága a »Karácsonyi Arany- könyv« szerzőjének a magyar népies nyelv iránti tisztá érzéke. A népies nyelv különben is rokon a valódi gyermekirodalom nyelvével és sok felhasz- nálható vonást és árnyalatot szolgáltat az íróknak.

A népmese ismert motívumai, a királyfi, a rossz mostoha, használvák fel az »Árvák anyjá- ban, minden a maga helyén és a leginkább meg- felelő hangon tartva.

A kötet egyszerűen naiv, de bensőségteljes imákkal kezdődik. Ezután egymást érik a szebb- nél-szebb versek, az »Éjjel-nappal égő lámpa«, a »Róka-lakoma« és a »Trakta« ezek közt valóságos remek. Kivált ez az utolsó, egy baba-lakoma le- írása, annyira tele van élettel, a gyermekélet oly hű megfigyelése és ismerete látszik meg benne, hu- mora oly kedves és vonzó, hogy irodalmunk leg- szebb ilyen versei közé számíthatjuk. Vannak még a kötetben idyllek, például a »Pistika«.

Igazán érdekes darabjai a kötetnek a mese, regefélek. Ezeknek a szerkezete valóságos specziá- litása Pap bácsinak, ki nemcsak népies mesét mond, nemcsak tanulságos allegóriával szolgál, de épen e két elemet egészen eredeti módon, nagy szerencsé- vel olvasztja össze s mintegy játszva csalogatja a gyermeket egy-egy nemes tanulság gyümölcsös- kertjébe.

A kötetet az apró versek után az egésznek gyöngye, a *Miklós országa* című, négy énekből álló rege zárja be. Nem csupán a kicsinyek, de az öregebbje is élvezettel olvashatja ezt a költői szépségekben gazdag, derűs alapszínű, kedves mesét, mely *külön kiadásban* is megjelent s melynek ára (negyedréti kiadás, *Hegedüs* László sikerült illusztrációival) 60 kr.

A könyv értékét emelik *Hegedüs* L. gyönyörű illusztrációi, a »Jön a Miklós« című vershez tar- tozó szép színnyomattal. A Szent-István-Társulat a műtől nem sajnálta a gyönyörű kiállítást sem, a minek következtében el lehet mondani a »*Karác- sonyi Aranykönyv*« ugy tartalmilag, mint kiál- litás tekintetében is igen értékes karácsonyi aján- dékot fog képezni. Megrendelhető a *Szent-István- Társulat* ügynökségében: VIII. ker. Szentkirályi- utca 28. szám.

A Magyar Gazdák Szemlé-jének novem- beri füzeté a következő aktuális tartalommal jelent meg: Első helyen *Vargha* Gyula az orsz. statisztikai hivatal alelnökének a »Közgazd.

Szemlé«-ben megjelent cikkével foglalkozik s abban *Tisza* István grófnak tultermelési elvét czáfolja meg. A füzet további tartalma a kö- vetkező:

Zálogleveleink jövője; társadalmi program (Geöcze Sarolta); a bajorországi parasztegylet alakulása (Löherer Andor); Tengerre magyar, helyiérdekű vasutügyünk; a nyitraiak fölhívása.

Igazságszolgáltatás.

Tizenkét krajezárért.

Vasad biharmegyei községben a mult nyáron a zsidó templomban heves szóváltás volt, aminek a vége az lett, hogy egy embert kidobtak

A dolognak azonban előzményei is vannak, amennyiben két zsidó család a Gottlieb és a Spicz régen haragos viszonyban voltak s köztük már több ízben volt szóváltás.

Történt azután a mult nyáron, hogy Gottlieb Mórnak egy kis leánykaja született, s ezt az örömet azzal akarta megemlékezetessé tenni, miszerint elhatározta, hogy a Spicz családdal kibékül s mindjárt meg is hívta Spicz Gézát tanunak az újszülött beírásához.

Spicz Géza a meghívást el is fogadta, s el is mentek a vasadi zsidó templomba, azon- ban ott Spicz Dávid tizenkét krt követelt, azért, hogy megengedje, hogy a szokásos szertar- tást elvégezzék.

Spicz Géza azonban mint burgó hívő nem akart fizetni szombatn, amiből azután heves szóváltás lett, amibe élénk részt vett kettőjükön kívül még Gottlieb József, Gottlieb Dávid és Gottlieb Mózes is.

A szóváltást, ami a templomban több mint egy félóraig tartott, úgy fejezték be, hogy Gottlieb Jakab Spicz Gézát galléron ra- gadta s kidobta a templomból.

A kinos incidens ezzel véget ért, azonban az ügy Spicz Géza feljelentése következtében a törvényszék elé került.

A vádlottak padjára került mind az öt ember, aki a vitában részt vett, a vallás elleni vétség miatt.

A tegnapi nap lett tárgyalva ez az ügy a törvényszéken s a tárgyalás majdnem az egész napot igénybe vette, amennyiben igen sok tanu lett kihallgatva s az ügy igen bonyo- lodott volt.

A bizonyítási eljárás után Balázs Tiha- mér dr. kir. alügyész vádbeszédjében Gottlieb Mózes és Gottlieb Jakab ellen a vádat elejtette, s a többi három vádlottnak a megbüntetését kérte.

Az ügyész beszéde után, Dési Géza dr. fiatal jeles ügyvéd, a Gottliebék védője tartotta meg vádbeszédjét, amelyben a vád- lottak felmentését kérte.

Igen szép beszédben rámutatott az ellen- séges viszonyokra s azokra az indítókokra, amelyek a Gottliebék ártatlanságát bizonyí- tották.

A törvényszék csak Gottlieb Jakabot és Spicz Gézát találta bűnösöknek s az előbbi 45 frtra, esetleg 9 napi elzárásra, az utóbbit pedig 55 frt pénzbüntetésre esetleg 1 napi elzárásra ítélte, a többi három vádlottat pedig felmentette.

A mai sajtótárgyalás.

Az Aradon megjelenő »Munka Öre« min- den szerdán foglalkoztatja a nagyváradi es- küdtiséket. Ma ismét a »Munka Öre«-nek hasábjait terjeszti a kir. ügyészség az esküdt- sék elé, elmarasztaló ítéletet kérve rá.

Hallay István aradi szabólegény is fel- használta ugyanis a »Munka Öre«-nek hasábjait, hogy azokon tapasztalatlan, tanulatlan észszel kifejtse egész gondolat és dühös érzel- lemvilágát. És cikket irt »Izgatók« czimen.

Ezen cikkben ripsztiroz a kir. ügyészsé- gek, törvényszékek, a társadalom józan részé- nek a szociálista agitátorokra vonatkozó elter- jedt véleményekre, hogy t. i. azok *izgatók*.

A királyi törvényszékek, a kir. ügyészsé- gek, csendőrök, a rendőrség, a hivatalnokok, a kormánypart, a kormány maga stb. s b. Egy- szóval Hallay István minden kigondolható ho- norációs *népséget* elősorol és szürke logikával rájuk bizonyítja, hogy izgatók, mert eljárásuk- kal a népet felizgatják.

A nagyváradi kir. ügyészség inkriminálta e ezikk egyes kitételeit.

A vádat dr. *Perjéssy* Mihály kir. ügyész fogja emelni.

Hamis bukás. Nagyszalontán nagy gőz- malma volt Weisz Ignácznak, ami szépen is jövedelmezett, azonban a tulajdonos egyszer csak csődöt mondott.

A Weisz nagy összegű adósságaira csak kis fedezetet nyújtottak a talált vagyonok s ezért a hitelezők utána néztek Weisz vagyoni viszonyainak s ekkor kiszűrt, hogy a Weisz bukása nem volt egészen rendes, amiért is az ügy a törvényszék elé került.

A tegnapi végtárgyaláson aztán bebizonyították a hitelezők a vádlottnak bűnösségét, a minek következtében a törvényszék a vád- lottat, Weisz Ignácot hat heti börtönre s egy esztendői fogházra ítélte el.

A vádlott felebezett, szintugy az ügyész is szigorításért.

REGÉNY-CSARNOK.

SZERESS ÖRÖKKÉ.

Irta: Buchanan Róbert.

Angolból fordította: Dr. N. Gy.

Lambe a lányhoz fordult:

— Mit mond a kisasszony hozzá?

— A mit az édes apám. Az nem lehet uram, — mondá a lány tiszta hangon.

Lambe néhány perczig némán állott, a lányra nézve szemtelen csudálkozással; nem sértődve meg, sőt csaknem megnyerve az őszinte szó következtében.

— Jól van, — mondá végre sajátságos mosolygással. — Meglehet, hogy később helye- sebben gondolkozik; no de én semmiesetre sem esem kétségbe fehérszemélyért. Majd Amoshoz fordulva, így szólt:

— No Amos, adok még három napot ke- gyelmednek. Hadd lássuk csak! Ma hétfő van; csütörtökön lesz Karácsony estéje.

— Igen uram.

— Ha nem fizet meg kend az utolsó ga- rasig, tizenkettő előtt Karácsony estéjén, ár- vereztetni fogok a tanyáján. Tudja a törvényt s ha van jó dolga, szerez pénzt akkoráig.

— Lehetetlen. Uram, könyörgöm, adjon több időt.

— Egy órával se többet. Jó éjszakát!

Mikor az ajtóhoz ért, hozzátette rövid ne- vetéssel, intve Mabelnek:

— Jó lesz meggondolni a dolgot! Még vadászhatunk együtt a Lambe pusztán!

A küszöböt átlépve, Márthával találkozott, a ki éppen visszatérőben volt s megcsipte a leány állát durva bizalmasodással, a mely nagyon elütött azon modortól, a melylyel ne- velő testvérevel bánt. Mártha hátravetette fejét s haragos pir futotta el arcját, míg Lambe áthaladva a konyhán, becsapta a külső ajtót maga után.

Ezalatt Parr Amos elhalványodva, már amennyire ez kitellett egy bortól piros vete- rántól, visszaesett karosszékebe, mintegy ki- merülve a látogatástól. Mabel föléje hajolt, mire Mártha is hozzájuk csatlakozott. Így

együtt a két lány különös ellentétet mutatott, úgy nézvéni ki Mabel Mártárhoz képest, mint egy finom kerti liliom valamely erővel teljes utszéli virág oldalán.

II. FEJEZET.

A kis Mabel.

Bartlepool, a kis kikötő város félig eltemetve, félig elfeledve feküdt Angolország keleti tengerpartjának egyik legmagányosabb részén, néma, halszerű tekintettel bámulva át a pusztá tengeren Hollandia távoli síkjai felé. Valamikor szerencsés és jómódu volt, de annak már több századja múlt, mikor minden országból való szakállas matrózok taposták keskeny utcáit s mikor a hajóépítés kalapácsolása hallatszott éjjel nappal a kis folyó partjain: azonban azon időtájt, amelyről mi írunk, mikor tudniillik III. György uralkodott, Bartlepool tevékenysége elmúlt mindörökre.

A régi virágzásnak jelei azonban mégis maradtak az elpusztult hajó-műhelyekben, a tengerpart lejtőin, viseltes nagy áruaktárakban, melyeknek némelyike rommá vált, egy régi vámbházban, melyben most néhány mihaszna tengerpart-őr lakott, egy viharverte romlatag városházában, melynek poros levéltárában tisztelettel őrizték régi hajó üzletek fenékvizáztatta papírjait, de az egész forgalom néhány szerény tengerparti teherszállító kereskedő hajóra, a lakosság pedig mindössze néhány ezer viharverte lélekre olvadt le.

Inland, a kis lusta folyó lassan mászott elő a zöld mocsarokból s érte el a mértföldre terjedő homokos tengerpartot.

A kis város közelében kevés jelét lehetett látni emberi lakásnak vagy erő kifejtésnek, kivéve néhány kétes kinézésű tanyát, melyek egymástól mértani szabályossággal voltak elválasztva árkok, esatornák segítségével, vagy egy-egy esetleges vízi malmot, a folyó valamelyik ága által álmosan körülfollyva. De Bartlepooltól jobbra és balra a parton, a homok-buczkák úgy hullámzottak, mint egy sárgás tenger hullámai, durva bozóttal, gyommal borítva, a mélyebb helyeken, itt ott egy-egy elevenebb zöld legelő résszel. Ha a szél fútt, a homok úgy özönlött mint a hab, forgó tölcseréket képezve s eltakarva eget földet; a szél és időjárás következtében a homokbuczkák mindig változtatták alakjukat, megzavarva még a legrégibb lakókat is. A tengeri homok ellenben, akárhol érte az ár, kemény és szilárd volt, úgy hogy lovasember mértföldre vágatott azon alacsony vízállás idején.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A külügyminiszter utazása.

Bécs, nov. 29. Goluchowski gróf külügyminiszter Gödingbe utazott és este visszatér Bécsbe. (Magy. Táv. Ir.)

Bánffy diszpolgársága.

Budapest, nov. 29. (Saj. tud. táv.) Kassics Péter és társai Bánffy br. miniszterelnök diszpolgársága ellen felebbezést intéztek Perczel Dezső belügyminiszterhez.

Kardoss marad.

Budapest, nov. 29. (Saj. tud. táv.) Kardoss Kálmán a képviselőház alelnöke Bánffy báró miniszterelnök kivánságára egyelőre állásában megmaradt.

Kitüntetett ujságíró.

Budapest, nov. 29. Stefánia özvegy trónörökösne és leánya Erzsébet főhercegnő ritka szép kitüntetésben részesítették Cziklay Lajos ujságírotársunkat. Ugyanis a kispesti fogadalmi-templom javára kiadott és a sajtó által közölséssel fogadott Rudolf-émlékalbum szerkesztése körül ki-

fejtett buzgóságának elismerésül nagybecsű arany kézelőgombokat küldtek neki, melynek egyikén az özvegy trónörökösne, másikán pedig a trónörökös árvája kezdőbetűje és felettök a főhercegi koronák vannak brilliansból kirakva. Az ajándék következő levél kíséretében érkezett a megtisztelt szerkesztőhöz: »Ő cs. és kir. fensége Stefánia főhercegné özvegy trónörökösne legkegyelmesebb köszönettel fogadta a kispesti Rudolf fogadalmi-templom javára kiadott szép kiállítású és szerfelett érdekes díszalbumnak az ő és fenséges leánya Erzsébet főhercegnő részére küldött 2 példányt s engem megbizni méltóztatott, hogy Nagyságodnak az idecsatolt névjegykes manchetta-gombokat küldjem legkegyelmesebb elismerésének látható jelül az ön eredményes fáradozásáért, melyet az Istennek tetsző, ő cs. és kir. fensége a néhai Rudolf főherceg trónörökös emlékének szentelt vállalat körül kifejtett. Örülök, hogy Nagyságoddal ezt közölhetem. Luxenburg, 1898 november 26.

Ő cs. és kir. fenségének főudvarmestere,

Gróf Choloniowsky, s. k.

Eritreai küldöttség Rómában.

Róma, nov. 29. A király tegnap egy eritreai kapuczinus hittérítőt fogadott három abessziniai alattvalóval, a kik között Meneliknek egy unokaöccse is volt. (Magy. Táv. Ir.)

A franciaországi események.

Páris, nov. 29. A Rue Bac-ban tegnap este tartott gyűlésen, amelyen főként diákok és tanárok voltak jelen, többek között Duclaux, Anatole France akadémikus és Reclus beszéltek. Anatole France elítélőleg nyilatkozott Zurlinden ama döntéséről, amelynek értelmében Picquart ezredesét haditörvényszék elé állítják és főlészólitotta a jelenlévőket, hogy addig folytassák az agitációt, míg Picquart-t szabadon nem bocsátják. A gyűlés olyan határozati javaslatot fogadott el, amelyben tiltakozik Picquart-nak, a revízió kezdeményezőjének üldözése ellen és azután meglehetősen csöndesen szétoszlott. (Magy. Táv. Ir.)

Páris, nov. 29. A »Figaro« jelentése szerint a semmitőszék ma kérni fogja a Picquart-ügyre vonatkozó iratok közlését s az okból Volland lemond arról a szándékáról, hogy a szenátusban már bejelentett interpellációját benyújtsa.

Az »Intransigeant« határozottan jelenti, hogy a Picquart fölött törvényt ülő haditörvényszék tagjait már összehívták.

A »Journal«-nak azt táviratozzák Brüsszelből, hogy Eszterházy tegnap Rotterdamban egy Amerikába menő hajóra szállt.

A »Figaro« egyik szerkesztője beszélgetett Dupuy miniszterelnökkel, aki ez alkalommal állítólag a következőket mondta:

»Huszonyolcz év óta látjuk a hadsereg és a demokrácia antagonizmusát. A hadsereg és a demokrácia egymás mellett élnek, noha egészen ellenkező elveken alapulnak. A hadsereg hagyományainak föntartása fenyegetése a szabadságnak, de a haza biztosságáról való gondoskodás mégis a legszentebb feladat. Mindazáltal bizik Dupuy az ország életképességében, amely ebből a viharból is győztesen fog kikerülni, mint a többi már kiállott válságból. (Magy. Táv. Ir.)

Páris, nov. 29. Az »Aurora« szerint a semmitőszék Bertulus vizsgálóbíró legközelebb saját kivánságára kihallgatja, mert meg akarja mondani, hol van Eszterházy-nak az a levele, amelyből kitűnik, hogy Eszterházy és Henry között pénzügyi összeköttetések voltak, amit Henry mindig tagadott. (Magy. Táv. Ir.)

Spanyolország és Amerika.

Washington, nov. 29. Az államminiszterium kijelenti, hogy a Szulu-szigeteknek az Egyesült-Államok részére való átengedése nem jelenti az amerikai követelések bővítését, mert az Egyesült-Államok eredeti követeléseikben a Szulu-szigeteket a Filippi-szigetcsoporthoz egy részének tekintették és egész külön belefoglalták követeléseikbe. (Magy. Táv. Ir.)

Washington, nov. 29. Minthogy Spanyolország az amerikaiak békefeltételeit elfogadta, intézkedéseket tesznek 30,000 vagy 40,000 ember elbocsátására. A Filippi-szigeteken lévő haderő számát most nem szállítják le. (Magy. Táv. Ir.)

Lóporrobbanás.

Havanna, nov. 29. Egy házban lóporral és töllényekkel telt ládák felrobbantak és ezáltal mintegy 40 ember életét veszlette. (Magy. Táv. Ir.)

Vihar Amerikában.

New-York, nov. 28. A legutóbbi viharban a new-yorki kerületben hét ember pusztult el. A bosioni kikötőben az uszályhajók és mintegy 35 mindenféle nemű és nagyságu hajó elsüllyedt vagy partra vetődött. A vízbefultak számát 25-30-ra teszik. (Magy. Táv. Ir.)

Angolok Marokkóban.

Páris, nov. 29. A kormány értesítette azokat a britt alattvalókat, akik a múlt télen »Tormaline« hajóról Szusz marokkói tartományban partra szálltak és ott fogásba kerültek, hogy pénzbeli kártérítést nem fog kérni a marokkói kormánytól. A britt követet értesítették, hogy a britt kormány beéri a marokkói kormány sajnálatának kifejezésével és Kaid Gilooby megdorgálásával. (Magy. Táv. Ir.)

K r é t a.

Köln, nov. 29. A »Kölnische Zeitung«-nak jelentik Konstantinápolyból: A nagyhatalom bizonyos feltételekkel nevezte ki György görög herceget krétai főbiztossá. Első sorban el kell ismernie a hercegnek a szultán szuverénitását, a melynek jelül egy erődített helységben meghagyják a török lobogót. Össze kell hívni továbbá a nemzetgyűlést a felekezetek szabadságát biztosító alkotmány kidolgozására. Az elnök küldése csak három évre szól. A hatalmak részéről előlegezendő négy millió a közigazgatás és a csendőrség szervezésére fordítandó. (Magyar Táv. Ir.)

A dél-afrikai lázadás.

Pretoria, nov. 29. Magato-országban nagyjából befejeződött a harc. A legtöbb törzs megadta magát. (Magy. Táv. Ir.)

KÖZGAZDASÁG.

A pécsi „borok“.

A »Bor Lap« legújabb számából vettük a következő érdekes tudósítást:
»A megindult hógomoly tovább gördül,

mindinkább növekedőben, A közvéleménynek az általános felzudulása, ami az első borhamisítási hírekre feltartóztatlanul indult meg, a leghatósabb bizonyítéka annak, hogy az emberek tudják, hogy az egész ország a legutolsó korcsmától kezdve el van árasztva hamis borokkal, tudja mindenki, de nem bírt rajta eddig segíteni.

Innét van az az osztatlan öröm, hogy végre — fogják a borhamisítókat.

Budapest után Kolozsvár, Nagyvárad hatóságai tették kezüket a hamis borokra és meg vagyunk róla győződve, hogy erőiesen fognak eljárni.

De segítsen az egész közönség is a hatóságnak. A hamis borok üldözése nem önző termelői érdek, hanem a fogyasztók millióinak érdeke — ez közügy.

Tessék magának a közönségnek is résen állani és felhívni a *borvizsgáló bizottsági tagok* és a *hatóság* figyelmét minden gyanus esetre. Ez nem denuncziálás — ez jogos önvédelem.

Ország-világ tudja, hogy már ezer hektoliter számra forog a hamis bor Magyarországon, ugyszólván nincs korcsma: ahol tiszta bort mérnének.

Tessék a borforgalmat ellenőrizni.

Nem kell egyéb, mint hogy a vasutallosok utasítsanak arra, hogy a czimezett *egyidejűleg értesítsék* a hatóságokat vagy a borellenőző-bizottságok egyik tagját, hogy az állomásra bor érkezett.

Csak így lehet a gyanus bort *hoppon fogni*, nem pedig akkor, a mikor a hordó már a kiskorcsmáros kezében van.

Az valószínű, hogy *Fiume, Triest, Pécs, Sopron, Tapolca, Promontor, Kőbánya* stb. helyekről érkező borokat sűrűn fogják a hatóságok vizsgálni, de felfedeznek néhány hamisítást és 1—2 évi erőlyes harez után kipszultnak a hamisbor- királyok Magyarországból.

A földmívelési miniszter első ténye a borhamisítók elleni küzdelem felvétele volt — *bizunk benne, hogy a küzdelem folytatni fogja zs abban is, hogy célját eléri.*

Az Engelek szőlőtermése.

Hogy mily széles körben folyik a vizsgálat Engelek ellen, legjobban bizonyítja, hogy egyik estilap közlése szerint kiküldték mit csinált ez a nagy borkereskedő a saját szőlőjének a — *termésével.*

Hát bizony eladta *mint gyümölcsöt Látke pezsgőgyárosnak*, de azzal a kikötéssel, hogy a *törkölyt — visszakapja.*

Vissza is kapta két hét múlva már *erjedésnek indulva*, amikor a törvény nem engedte meg a törkölyborkészítést.

A pécsiek kíváncsiak reá, hogy az *Engel-czég* mit csinált vele?

Az országos szövetkezeti központ szervezése. A m. kir. pénzügyminiszter dr. *Popovics* Sándor pénzügyminiszteri tanácsost az országos központi szövetkezethez kormánybiztossá nevezték ki.

E szövetkezet alakuló gyűlését *Lukács* László pénzügyminiszter f. évi december 4 ére hirdette meg. Az alakuló közgyűlés tárgya az alapszabályok megállapítása, előterjesztések az alapítványi üzletrészekről, az igazgatóság és felügyelő bizottság megválasztása.

SZERKESZTOI POSTA.

Cs. G. — Barand. Szíves készséggel megtennénk, de a miniszter egy nem rég kiadott körrendeletében megtiltja a gyűjtést s az csak a törvényhatóság első tisztviselőjének engedélye alapján indítható meg.

J. V. F. — Nagyvárad. Az advent alatt rendezett táncmulatságokról lapunkban nem emlékezünk meg.

A szerkesztőért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

5940./1898.

Árverési hirdetményi kivonat.

A székelyhídi kir. járásbírósa mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy a belényesi gimnázium pénzalapja végrehajthatónak Robotyán Tótyer vasadi lakos végrehajtást szenvedő elleni 1000 frt — kr tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a vasadi 168. sz. tjkvben A I. 6—10 r. sz. a. foglalt ingatlanokra az árverést 705 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1898 évi december hó 15-ik napján d. e. 9 óra**kor Vasad község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 70 frt 50 kr. készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. k. igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadék-képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Kelt Székelyhídon a kir. jbiróság mint tkvi hatóságától 1898 évi november hó 4-én

Olasz József,
kir. aljárásbíró.

Nagy Képes Világtörténet

Képes diszmű a művelt közönség számára.

ÁLDÁSSY ANTAL, BOROVSEKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF,
GOLDZSIHER IGNÁCZ, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR
közreműködésével szerkeszté

MARCZALI HENRIK

Mintegy 2500 szöveggel, 500 műmelléklettel, 60 színes műlappal
50 történelmi térképpel, 8500 szövegoldallal.

A Nagy Képes Világtörténet célja.

Jelen munkával az első nagy világtörténelmi mű jelenik meg magyar nyelven. Tervében, czéljában, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és jelentős ez a vállalkozás.

A magyar tudomány nyújtja a magyar közönségnek az élet könyvét, a világtörténetet. Nemzeti művelődésünk nézve fontos mozzanat ez. Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhű ábrázolatok lesznek. Képes mellékletei, történelmi térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és írásmásolatokkal a Világtörténet egy olyan kicsinyített történelmi muzeumot nyújtanak az előzetőknek, a minőt a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy európai muzeumokból, családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műremekekről egybegyűjtött s a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű becsét, az egésznek művészi értékét adnak.

Ez a tizenkét kötet a legfinesebb magyar könyvek közé tartozik. Ez a tizenkét kötet arra való, hogy nemcsak minden műveltségnek tanítója barátja, tanácsadója, minden úri háznak dicsősége legyen. A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bizalommal ajánlja, tehát nagy, magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat
magyar irodalmi intézet és könyvnyomda

Révai Testvérek
irodalmi intézet részvénytársaság.

Előfizető gyűjtők szíveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.

Nyomatott laptulajdonos: Szent-László-nyomda részvénytársaság nyomdájában Nagyváradon